

QORTI TA' L-APPELL

(APPELL MIT-TRIBUNAL GHAT-TALBIET ZGHAR)

ONOR. IMHALLEF DR. L. FARRUGIA SACCO B.A., LL.D.

Seduta ta' nhar it-8 ta' Mejju, 2002.

SCT Nru. 1880/00

S. Mifsud and Sons
Limited

vs

The Cargo Handling
Company Limited

IS-SENTENZA APPELLATA

Il-Qorti,

Rat is-sentenza tat-Tribunal ghat-Talbiet Zghar tad-19 ta' Frar 2001
fil-kawza fl-ismijiet premissi, liema sentenza taqra kif gej:

It-Tribunal,

Ra t-talba attrici għall-kundanna tas-socjeta' konvenuta għall-hlas ta' mija u tmintax-il lira Maltin u sebgha u disghin centezmu (LM118.97c) ammont rapprezentanti spejjez ta' survey report inkorsi mis-socjeta' attrici minhabba hsarat li graw waqt illi merkanzija u/jew container LMCU 046198, li wasal Malta abbord ta' l-m/v Jolly Amaranto, kien fil-kura u l-kustodja tas-socjeta' konvenuta. Bl-imghax u bl-ispejjez, komprizi dawk ta' l-ittra legali tat-28 ta' Settembru, 2000, kontra s-socjeta' konvenuta ingunta ghas-subizzjoni;

Ra r-risposta li permezz taghha s-socjeta' konvenuta eccepjet:

- a. – Illi, preliminarjament, it-talbiet attrici huma preskritti a tenur ta' l-artikolu 65 tal-Kap. 352 tal-Ligijiet ta' Malta;*
- b. – Illi, minghajr pregudizzju ghas-suespost, jinkombi fuq is-socjeta' attrici li tipprova li l-allegati danni sehew waqt li l-container de quo kien taht il-kontroll effettiv u supervizjoni assoluta tas-socjeta' eccipjenti, u li l-istess container gie konsenjat lilha minghajr l-istess danni;*
- c. – Illi, minghajr pregudizzju ghas-suespost, it-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt stante illi s-socjeta' eccipjenti mhix responsabbli għall-allegati danni u nuqqasijiet lamentati, izda dejjem qdiet l-obbligi taghha skond il-ligi;*
- d. – Salvi eccezzjonijiet ohra;*

Wara li semgħet il-provi dwar l-eccezzjoni preliminari tal-preskrizzjoni u wara li ra l-verbal tas-seduta tal-25 ta' Jannar, 2001, li permezz tiegħu il-partijiet, permezz tad-difensuri tagħhom, iddikjaraw (a) li huma jaqblu dwar l-awtenticita' tad-dokumenti esebiti, u (b) li jaqblu wkoll li s-socjeta' attrici ma interpellatx lis-socjeta' konvenuta, fi zmien sitt xhur mid-data li l-merkanzija giet accettata mis-socjeta' konvenuta, iddeciedi li t-talba attrici giet preskritta bid-dekors tat-terminu ta' sitt (6) xhur mid-data li fiha s-socjeta' konvenuta accettat il-merkanzija de quo, u dana a tenur tac-citat artikolu 65 ta' l-Att dwar l-Awtorita' Marittima ta' Malta (Kap. 352 tal-Ligijiet ta' Malta). Bl-ispejjez kollha ta' dina l-istanza jithallsu mis-socjeta' attrici.

L-AGGRAVJU

Is-socjeta' attrici hasset ruhha aggravata minn din is-sentenza u interponiet appell u ssottomettiet li t-Tribunal wasal għal konkluzzjoni zbaljata, stante illi il-kaz odjern ma jistax jitqies bhala '*cargo claim*' peress illi ma jittrattax dwar hlas għal danni u/jew nuqqasijiet sofferti f' merkanzija, izda huwa kaz *sui generis*, in vista tal-fatt illi t-talba hija għall-hlas ta' survey fees. Infatti jekk wiehed jezamina l-artikolu tal-ligi precitata jirrizulta inekwivokabbilment illi tali artikolu jirreferi għal: '*xi telf jew hsara li sir lil xi persuna, bastiment, oggetti, vetturi jew hwejjeg ohra huma x'inhuma **abbord bastiment***'. Ziedet li fil-kawza odjerna jirrizulta ampjament illi l-ammont mitlub fit-talba odjerna, ma għandha l-ebda konnessjoni ma hsrara ABBORD BASTIMENT, stante illi fl-ewwelnett l-hsara saret waqt illi l-container kien qieghed mahzun għand is-socjeta konvenuta u mhux waqt illi dan jew kien abbord tal-bastiment jew inkella waqt illi dan kien qieghed jitnizel minn fuq il-bastiment u peress illi

inoltre, kif diga' sottomess, it-talba mhijiex wahda ghal hlas ta' danni sofferti f' merkanzija izda hija sempliciment talba ghal hlas ta' survey fees, u ghalhekk l-artikoli ta' preskrizzjoni applikabbli huma dawk stabbiliti mill-Kodici Civili u ghalhekk ma hemm assolutament ebda necessita' illi wiehed jiprecedi l-proceduri legali b' ittra fi zmien sitt xhur.

Jirrizulta illi l-hsara fil-container saret waqt illi l-container kien jinsab mahzun fil-kura u l-kustodja tas-socjeta konvenuta. Inoltre l-fatt illi l-hsara relattiva saret meta l-container kien qiegħed fl-art fid-depoziti tas-socjeta konvenuta jidher ukoll propju mis-survey report stante illi l-konkluzzjonijiet tas-survey kienu propju fis-sens illi wara li saru t-testijiet necessarji irrizulta illi l-ilma li kien dahal fil-container ma kienx ilma tal-bahar, izda kien ilma tax-xita u li inoltre irrizulta wkoll illi l-container kien qiegħed jinzamm mis-socjeta konvenuta, fl-apert u f' għadajjar tal-ilma. Illi ghalhekk is-survey relattiv kien necessarju sabiex jigi stabbilit definittivament fejn, meta u x' ikkawza fil-container, li kellu ticrita fil-gemb tieghu.

Ghalhekk talbet r-revoka tat-Tribunal għat-Talbiet zghar għandha tigi revokata.

RISPOSTA TAL-APPELLAT

L-appellat eccepixxa li s-socjeta' appellata għandha titqies għall-finijiet ta' dan l-artikolu bhala kuntrattur ta' l-Awtorita' Marittima. Huwa pacifiku wkoll li s-socjeta' appellanti ma interpellatx bil-miktub lis-socjeta' appellata fi zmien sitt xhur mid-data li fiha l-oggetti kienu accettati mis-socjeta' appellata. Ghalhekk għandu jirrizulta li t-talbiet tas-socjeta' gew gustament michud mit-Tribunal

ghal Talbiet Zghar stante illi huma preskritti a tenur ta' l-artikolu 65 tal-Kap.352.

KONSIDERAZZJONIJIET TA' DIN IL-QORTI

Illi l-Artikolu 65 tal-Kap. 352 jghid hekk:

“Minkejja d-disposizzjonijiet ta' kull ligi ohra, ma tista' tittiehed ebda azzjoni kontra l-Awtorita' jew kuntrattur dwar ir-responsabbilita' taghhom hhat dan l-Att, jew ghal xi telf jew hsara li ssir lil xi persuna, bastiment, oggetti, vetturi jew hwejjeg ohra huma x' inhuma abbord bastiment kemm-il darba:

(a) talba bil-miktub, li taghti dawk il-partikolaritajiet li jistghu jkunu b' mod xieraq mehtiega, ma tinghatax lill-Awtorita' jew lill-kuntrattur, skond il-kaz, mhux aktar tard minn sitt xhur mid-data li fiha l-oggetti kienu accettati mill-Awtorita' jew mill-kuntrattur;

(b) l-azzjoni ma tinbediex fi zmien tnax-il xahar mill-imsemmija data;

Izda l-Awtorita' jew il-kuntrattur, skond il-kaz, jista' jestendi z-zmien specifikat fil-paragrafu (a) ta' dan l-artikolu b'dak iz-zmien l-iehor ta' mhux izjed minn sitt xhur li jidhrilha xieraq jekk tkunsodisfatta li t-talba ma setghetx issir b'mod xieraq fiz-zmien specifikat kif intqal qabel;

Izda wkoll l-Awtorita' jew il-kuntrattur, skond il-kaz, ma jkunux responsabbli ghal aktar mil-limiti jew mill-ammonti stabbiliti b'ligi, jew f'dawk ic-cirkustanzi li jistghu jkunu preskritti.”

Ukoll jirrizulta pacifiku bejn il-partijiet li fil-fatt is-socjeta` appellata The Cargo Handling Company Limited ghall-finijiet ta' dan l-Artikolu ghandha titqies bhala **kuntrattur** tal-Awtorita` Marittima. Irrizulta wkoll car li s-socjeta` appellanti S. Mifsud and Sons Limited ma interpellatx bil-miktub lis-socjeta` appellata fi zmien is-sitt xhur mid-data li fiha l-oggetti kienu accettati.

Is-socjeta` appellanti sostniet pero` li l-privilegg moghti bl-Artikolu 65 huwa limitat biss ghal telf jew hsarat li jsehhu waqt li l-merkanzija tkun **ghadha abbord bastiment**.

Din il-Qorti ma taqbilx mal-interpretazzjoni moghtija mis-socjeta` appellanti. Infatti r-responsabbilta` ghall-merkanzija u dak li jirrizulta minnha meta l-merkanzija tkun ghadha abbord bastiment hija f' idejn l-armaturi tal-bastiment u b' ebda mod ma tista' tkun l-Awtorita` Marittima jew il-kuntrattur u ghalhekk l-interpretazzjoni restrittiva moghtija mis-socjeta` appellanti bil-fors li ma tistax tigi accettata. Abbord il-bastiment l-Awtorita` Marittima u l-kuntrattur anqas biss access ghall-merkanzija u ghalhekk interpretazzjoni kif tixtieq is-socjeta` appellanti mhix possibbli. It-trasferiment tar-responsabbilta` ghall-merkanzija minghand il-bastiment jew l-agenti tieghu ghal ghand l-Awtorita` Marittima jew il-kuntrattur huwa fir-rampa tal-istess bastiment u mhux abbord.

Is-socjeta` appellanti qieghedha tiddistingwi bejn il-hsarat propji u s-survey fees inkorsi minnha pero` din il-Qorti thoss li l-Legislatur kien hass il-htiega li f` relazzjonijiet bhal dawk in ezami huwa necessarju li l-kwistjonijiet jigu rizolti fi zmien relattivament qasir minhabba l-kwantita` kbira tagghom u d-diffikultajiet li jizdiedu bit-trapass taz-zmien. Is-survey fees huma parti mid-danni li tkun sofriet socjeta` bhal dik appellanti wara li jkun hemm nuqqas fil-merkanzija jew hsara. Infatti s-survey jelenka propju l-hsarat imesmmija u ghalhekk huwa intrinsikament marbut mad-danni sofferti u ghalih japplika wkoll l-Artikolu 65 tal-Kap. 352.

Ghal dawn il-motivi jichad l-appell u jikkonferma s-sentenza appellata.

Spejjez taz-zewg istanzi kontra s-socjeta` appellanti.